

Gott åldrande för personer med utvecklingsstörning – ur ledares perspektiv

Episodbeskrivningar

Vårdalinstitutet 2014-11-19 Maria Johansson

www.vardalinstitutet.net

INSTITUTET ÄR EN NATIONELL HJULP FÖR FÖRSÄRING OCH UTVECKLING. VI HAR SAMARBETT MED SÅVA MÅNGA ANDRA MELLAN UNIVERSITETEN OCH HÄRSKERS BEHÖRIGHET.

Innehåll

- Kort bakgrund
- Studiens syfte och metod
- Preliminärt resultat utifrån episodbeskrivningar

2014-11-27 Maria Johansson 2

Kort bakgrund

- Allt fler personer med utvecklingsstörning blir äldre idag
- Medellivslängden ökar
- Pga medicinska och sociala framsteg
- Initiativet till studien kom efter frågor om äldre personer med utvecklingsstörning, från personal inom LSS-verksamheter

2014-11-27 Maria Johansson 3

Projektet

- Två studier:
 - en med ledare inom LSS-verksamheter
 - Intervjuer
 - **Episodbeskrivningar**
 - en med personal inom LSS-verksamheter
 - Intervjuer
 - Episodbeskrivningar

2014-11-27 Maria Johansson 4

Metod i båda studierna

- Studierna är explorativa, dvs undersökande
- Datainsamlingsmetod: intervjuer och episodbeskrivningar
- Episodbeskrivningarna återsändes efter intervjuerna
- Definition av "äldre" : ≥ 55 år
- Definition av person med utvecklingsstörning: personkrets 1

2014-11-27 Maria Johansson 5

Syfte med studien med ledare

- Studiens syfte är att beskriva ledares perspektiv på behovet av stöd, service och vård till äldre personer med utvecklingsstörning
- Tillstånd i februari 2013 från Regional etikprövningskommitté samt från vård- och omsorgscheferna i berörd kommun.

2014-11-27 Maria Johansson 6

 Studien med ledare

2014-11-27 Författarens namn 7

- Deltagare: 20 ledare inom LSS gruppboenden och daglig verksamhet:
 - 15 var ledare för gruppboende och 5 för daglig verksamhet
 - 16 var första linjens chefer och 4 andra linjens chefer
- Varför ledare? Nyckelpersoner i organisationer. Deras beslut påverkar de äldres vardag

 Metod: intervjuer

2014-11-27 Maria Johansson 8

- 20 intervjuer:
 - frågeguide
 - ljudinspelade
 - skrivs ut ordagrant
 - analys av intervjuer är pågående

 Metod: episodbeskrivningar

2014-11-27 Maria Johansson 9

- 31 episodbeskrivningar från 14 av ledarna
- Episodbeskrivningar var skriftliga beskrivningar av:
 - 1-2 episoder då den äldre personen fått sina behov tillgodosedda
 - 1-2 episoder då den äldre personen inte fått sina behov tillgodosedda
- Av de 31 episoderna var 14 "bra" situationer och 17 "inte så bra"
- Beskriv situation, plats, vilka personer som ingick (obs ej namn), vad som hände
- Vad underlättade / hindrade / hade behövts?

 Metod: analys

2014-11-27 Maria Johansson 10

- Analys av texterna i episodbeskrivningarna:
 - kvalitativ innehållsanalys
 - meningsbärande enheter
 - underteman
 - ett övergripande tema

 Episodbeskrivningar

2014-11-27 Maria Johansson 11

- Episoderna handlade till exempel om:
 - den äldres behov av att kunna uttrycka sin åsikt
 - förändrade behov pga en åldrandeprocess
 - att få tillräckligt stöd i vardagen
 - problem för personalen att tolka tecken på en trolig demenssjukdom

 Preliminärt resultat utifrån episodbeskrivningar

2014-11-27 Maria Johansson 12

- I "bra" episoder beskrev ledarna bl.a. att:
 - personalen hade god kompetens och ett engagemang
 - det fanns tillgång till specialister att konsultera, om det behövdes
 - olika grupper av personal samarbetade
 - planering för att möta ändrade behov i åldrandeprocessen skedde i god tid

 Preliminärt resultat utifrån episodbeskrivningar

- I "inte så bra" episoder beskrev ledarna bl.a. att:
 - resurser var inte tillräckliga för att möta den äldres förändrade behov
 - den äldre hade blivit osynlig och bortsedd från
 - personal och ledare var beroende av beslut de ej kunde påverka

2014-11-27 Maria Johansson 13

 Preliminär slutsats

- Övergripande tema: *Samarbete, planering och kompetens underlättar vardagen*
- Samarbete, planering och kompetens är centrala för att finna bra lösningar på situationer och när dessa tre delar fattades var det svårare att finna lösningar för att möta den äldre personens behov
- I episoder där den äldres behov inte kunde tillgodoses, såg ledarna i efterhand vilka hinder som funnits och vilka resurser som hade behövts för att möta den äldre personens behov på ett bra sätt

2014-11-27 Maria Johansson 14

 Fortsättning följer ...

Bild: Clip Art

2014-11-27 Maria Johansson 15